

“Aconseguir credibilitat per a Al-Jazira ens ha costat la vida d’alguns companys”

Taysir Aloni (Síria, 1955) dirigeix, des de Granada, la corresponsalia de la televisió Al-Jazira a l'estat espanyol. Va ser el primer periodista que entrevistà Bin Laden després de l'11S i l'Audiència Nacional espanyola el condemnà en el macrojudici que es féu a Madrid per vincles amb al-Qaida. El 2008 el Tribunal Constitucional va anul·lar-li la pena de presó.

Al-Jazira ha estat el catalitzador de les revoltes que han tingut lloc al món àrab després de la de Tunísia?

—Al-Jazira s'ha limitat, durant tota la seua trajectòria, a fer la seua feina segons criteris purament professionals i pot ser que la nostra feina ajude a denunciar la repressió i la injustícia i anime les reivindicacions socials. Sobre tot allò que ha passat després de Tunísia, m'agradaria destacar que Al-Jazira informava des de fa anys de les violacions de drets bàsics i la persecució dels opositors per part del règim de Ben Alí i es va avançar a tots els mitjans de comunicació en la informació dels esdeveniments de la zona minera d'Al-Rdaief des del 2008, mitjançant mètodes no tradicionals per a obtenir la informació i posar-nos en contacte amb els minaires i les víctimes de la repressió en aquella zona. Tot això ho feia Al-Jazira, tot i haver estat censurada i sense tenir ni oficina ni corresponsals.

—A què és degut que Al-Jazira sempre hi sigui present com a testimoni i com a protagonista (a les televisions de les cases i als llocs de reunió) al mateix temps?

—Crec que això és el fruit de la credibilitat acumulada des de la fundació d'Al-Jazira el 1996, credibilitat que ha costat la vida de diversos companys i molt patiment, agressions, amenaces, censura, tancament d'oficines i presó... Per a informar comptem amb les imatges més que no amb les paraules i per a obtenir imatges hem de treballar al bell mig de l'esdeveniment, al preu que siga.

—Aquesta onada de revoltes ha consolidat Al-Jazira com una televisió de referència, també a occident?

—L'augment permanent de l'audiència d'Al-Jazira en anglès n'és el millor indicador. A més, sabem que Al-Jazira és una font de referència per a molts polítics d'occident. Fa uns quants mesos un parlamentari britànic va sol·licitar d'afegir el senyal d'Al-Jazira al paquet dels mitjans de comunicació de referència a la Cambra dels Comuns britànica.

—Fins a quin punt el desconeixement de l'àrab és una barrera per a molts dels corresponsals dels mitjans de comunicació al Magrib i el Pròxim Orient?

—Als països àrabs hi ha una elit i una classe mitjana que parla anglès i

francès, però el corresponsal estranger ha de fer contactes directes amb totes les classes per a poder reflectir la realitat de la zona des de la qual ha d'informar. Les classes pobres no parlen idiomes.

—Una de les opinions més expressades per la majoria de telespectadors d'Al-Jazira en àrab entrevistats per EL TEMPS és que el canal “diu la veritat”. El vostre principal valor és aquesta credibilitat?

—Els espectadors dels nostres informatius en àrab acostumen a comparar entre canals i allò que es publica en forma i contingut, i els resulta fàcil de detectar la diferència. Els nostres informatius van ser posats a prova durant grans conflictes com les guerres de l'Afganistan, l'Iraq, el Líban i Gaza, i la gent va detectar la qualitat de la nostra feina. De vegades cometem alguna errada, a causa del factor humà, com qualsevol mitjà de comunicació, però de seguida en demanem disculpes als nostres espectadors. Crec que d'ací ve bona part de la nostra credibilitat.

—Al-Jazira ha guanyat audiència aquests darrers mesos, globalment?

—En el nostre servei en àrab, en temps normals comptem amb 60 milions d'espectadors, però en temps de crisi l'audiència augmenta notablement i pot ser que es duplique.

—Teniu dades d'audiència a l'estat espanyol?

—No en tinc dades concretes, però crec que la majoria de la comunitat àrab compta amb nosaltres per a informar-se. El servei en anglès es consolida com a referència i no deixa d'augmentar en audiència, però tampoc no tinc dades concretes sobre l'audiència a Espanya.

—Al-Qaida ha fet declaracions, per boca d'Al-Zawahiri, però la

seua influència en les revoltes tunisiana, egípcia, líbia o iemenita sembla inapreciable. Vós, que va ser el primer periodista d'entrevistar Bin Laden després de l'11S, com interpreteu que ara no haja fet cap aparició pública?

—Aquesta pregunta l'hauria de respondre ell mateix, però jo crec que, de moment, no deu tenir res a dir perquè tothom —hi insistesc, tothom— ha estat sorprès per aquests esdeveniments. Ningú no va poder avançar-nos ni una sola idea d'allò que passaria a Tunísia i Egipte. Polítics, militars, analistes, acadèmics, opositors, partits polítics i fins i tot terroristes descobreixen per primera vegada què és el poder del poble i l'acció cívica i tan civilitzada protagonitzada pels joves tunisians i egipcis. Es presenta una bona oportunitat per a neutralitzar el fenomen anomenat *terrorisme islàmic*, però tot depèn de la reacció de les superpotències mundials cap a aquests moviments cívics. Durant llargues dècades, i fins fa pocs mesos, occident continuava donant suport a les dictadures i hi veia una certa garantia d'estabilitat a la zona, però des del punt de vista de la majoria dels àrabs aquest suport ha estat un error monumental perquè els dictadors sobreviuen a base de repressió i la repressió ajudava a generar violència. Alguns analistes àrabs diuen que el matrimoni entre la pobresa i la repressió de llibertats és el pare legítim del fenomen de la violència siga quina siga la seva orientació política. El meu parer és que acaba de començar una veritable guerra contra el terrorisme. Aquella presumpta *guerra contra el terrorisme* iniciada fa una dècada per George W. Bush no ha fet sinó augmentar els actes terroristes arreu, perquè no s'apuntava cap a les causes d'aquella plaga i només limitava les accions i els esforços als símptomes. Dit d'una altra manera, comptava amb les accions policiaques i militars, que són necessàries a curt termini, però mai no es va dedicar a cercar i tallar les causes polítiques i socials. Si occident deixa de donar suport a les dictadures i ajuda a instal·lar sistemes democràtics a Egipte i a Tunísia i més països àrabs, els violents

“Ara es presenta una bona oportunitat per a neutralitzar el fenomen anomenat terrorisme islàmic, però tot depèn de la reacció de les superpotències mundials”

“Si després de les revolucions el panorama polític és ambigu, el fenomen Bin Laden continuarà tenint brou de cultiu”

no trobaran arguments per a recaptar fons i reclutar joves perquè aquests ja han trobat el veritable camí per a fer el canvi. Ara bé, aconseguiran aquest canvi? Si al final d'aquestes revolucions tenim un panorama polític ambigu o intermedi, és a dir, uns estats mig democràtics mig autoritaris, mig corruptes mig transparents o mig repressius mig tolerants, jo crec que el fenomen Bin Laden continuarà tenint brou de cultiu.

“Els nostres informatius van ser posats a prova durant grans conflictes, com ara les guerres de l’Afganistan, l’Iraq, el Líban i Gaza”

—En quins països creieu que les revoltes tenen més possibilitats de reeixir?

—Crec que ni jo ni ningú no pot predir on funcionaran més bé i on més malament.

—Alguns analistes afirmen que les revoltes tenen el camí més fàcil en aquelles repúbliques on hi ha el mateix president des de fa dècades (com Egipte i Tunísia) que no en estats monàrquics, on les revoltes podrien fer tombar governs, però no caps d’estat.

—L’afirmació d’aquests experts em sembla massa atrevida, perquè acaben de començar manifestacions al regne de Bahrain i al regne d’Oman i al de Jordània i ningú no sap quan ni com s’acabaran. Però sí que sabem que els manifestants aixequen el sostre de les seues reivindicacions cada volta que els règims fan una concessió. Em sembla que aquests règims viuen en un altre planeta i no volen aprendre. De tant en tant, fan reformes políti-

ques i socials substancials i urgents, anuncien ajudes econòmiques als més desafavorits i això es veu, des del poble, com a suborns i pegats inútils.

—La clau de l’evolució d’aquestes revolucions és a Egipte?

—Egipte és un país clau, però fins ara no hi ha cap canvi visible. L’exèrcit continua controlant el país i l’administració és controlada per la vella guàrdia de Mubàrak. Els militars es neguen a permetre canvis significatius i totes les mesures noves són pur maquillatge. Gairebé igual que a Tunísia. Occident (els Estats Units i la Unió

“Ara comença una veritable guerra contra el terrorisme, no com la de George Bush”

Europea) no hi té una posició clara. Diu que dona suport al canvi cap a la democràcia a l’Orient Mitjà, però reacciona molt lentament davant del desenvolupament dels esdeveniments. Per exemple, l’ONU imposa sancions sense efecte immediat sobre el règim de Gaddafi, però es resisteix a imposar una zona d’exclusió aèria sobre Líbia, de manera que l’aviació de Gaddafi continua tenint mans lliures per a aniquilar civils. Que potser esperen que Líbia esdevinga una altra Rwanda? Tots els indicis diuen que els joves egipcis continuaran les manifestacions a la plaça de Tahrir i els tunisians a la casba de la capital fins que s’arribe al canvi exigint pel poble. Els ulls dels joves àrabs són fixats en Egipte, Tunísia i Líbia. La resta de règims autoritaris ja tremolen. Tard o d’hora el canvi arribarà i aquests manifestants no oblidaran la hipocresia d’occident.

Àlex Milian